

Ekonomové se kroutí a politici dokáží vymyslet spoustu účelových zdůvodnění, proč se zdražuje, vysvětluje Ivan Hoffman

- editor007 | 9. června 2024

ČESKO: POHLED IVANA HOFFMANA Ekonomové a politici dokáží vymyslet spoustu vysvětlení, proč se zdražuje. Aktuálně potraviny, a to tak, že i podle některých expertů „překvapivě svižně“. Za všemi těmi slovy se podle Ivana Hoffmana skrývá jedna nepěkná lidská vlastnost.

Ceny potravin rostou tempem, které bere dech. Podle analytika se zdražuje „překvapivě svižně“. Proč to tak je, vysvětlují zkoprnělým konzumentům producenti, obchodníci, ekonomové, analytici a samozřejmě i politici. Většinou se nám tvrdí, že ke zdražování jsou objektivní důvody. Například drahá energie. Anebo rostoucí cena komodit na burzách. Producenti vyjmenovávají, co zvyšuje výrobní náklady. Obchodníci se vymlouvají na dodavatele. Politici vysvětlují, proč nemohou regulovat svobodný trh.

Zdražování nepochybně souvisí s ekonomickou situací, která se kvůli pokroku objektivně zhoršuje. Ekonomové nám ale vysvětlují, že jsme si sami na vině, protože zdražování je důsledkem klesající spotřeby domácností. Když lidé kvůli drahotě nekupují, musí obchodník kompenzovat ztrátu zvyšováním marží a tím pádem i cen. Stále se sice traduje, že cenu určuje nabídka a poptávka, ale to platilo, dokud ještě existoval volný trh. Dnes ceny určují monopoly, které drobnou konkurenci zlikvidovaly a před vzájemnou bratrovražednou soutěží upřednostňují kartelové dohody.

Existují různé ekonomické teorie, jež v praxi někdy fungují a jindy ne, kterými se ekonomové pokoušejí popsat ekonomický chaos, respektive ekonomickou džungli. Na rozdíl od přírodních věd je ekonomika vědou společenskou, tedy neexaktní. Ještě za Alfréda Nobela vědou nebyla, proto ve své závěti Nobel s oceňováním ekonomů nepočítal. Až v roce 1968 to za něj švédští akademici „napravili“ a rok co rok se snaží z ekonomického mainstreamu vydolovat nějakého laureáta.

Abychom pochopili zdražování, ekonomy s jejich komplikovanými teoriemi nepotřebujeme. Příčinou zdražování je obyčejná lidská chamtivost. Nezdražuje se proto, že je to nutné, ale proto, že je to možné. Obchodník nejprve nízkými cenami zlikviduje konkurenci, a když ovládne trh, diktuje ceny tak, aby měl co nejvyšší zisk. Zisk přitom není nutným prostředkem k čemuś důležitému, co se realizuje za peníze. Zisk je konečným cílem, smyslem podnikání. Zisk z vyluxovaných peněženek občanů se přirozeně akumuluje na kontech těch nejchamtivějších, kteří nikdy nemají dost.

Tomu samozřejmě rozumí i ekonom. V pohledu na chamtivost ale ekonomové nejsou jednotní. Někteří chamtivost vnímají jako hybnou sílu kapitalismu, jiní jako komplikaci, která kapitalismus deformuje a likviduje. Současný neudržitelný stav, kdy většina občanů z akumulace kapitálu nemá užitek, navrhuje někteří ekonomové řešit opuštěním kapitalismu a druhí jeho zavedením!

Právě myšlenka, že dnešní krizi by vyřešilo obnovení kapitalismu, se těší pozornosti střední třídy, na které tradičně stojí stát. Střední třída je publikem ekonomů, kteří konstatují, že kapitalismus si zprivatizovala a následně přivedla na buben partička chamtivých spekulantů. To je podle nich třeba napravit, vrátit se ke kořenům, do časů, kdy ještě existoval „americký sen“, kdy budoucnost patřila lidem schopným, pilným a vzdělaným. Nápad obnovit kapitalismus je nepochybně zajímavý, otázka

ale je, zda o kapitalismus stojí také ti chamtivci.

[ZDROJ](#)